Sundhed skabes, hvor livet leves

Så hvordan gør vi sundhed og trivsel til en fælles kvalitet i udviklingen af vores byer, byrum og lokalsamfund? Værktøjet Place Standard Tool gør det muligt at afdække steders fysiske og sociale rammer, som tilsammen har indvirkning på vores liv og velbefindende.

Af **Ditte Kirkegaard Madsen,** strategisk chefkonsulent, og **Mads Karenkewitsch Sørensen,** kommunikationskonsulent

> Det her værktøj lægger op til at skulle favne det her helhedsblik, og det kan give nogle ahaoplevelser.

Det byggede miljø har indflydelse på vores sundhed og trivsel, på, hvordan vi lever vores liv, og på de valg, vi træffer. Et sted er derfor mere end de veje, der løber gennem et område, og de bygninger, der skyder op.

Det er rammen om hverdagslivet og dér, hvor vi bruger vores tid. I Sund By Netværket ses et uforløst potentiale i systematisk planlægning og udvikling for bedre fysisk, social og mental sundhed. Ikke mindst i lyset af en stigende ulighed i sundhed, flere, der lever med kroniske sygdomme, og den voksende andel, der oplever ensomhed og føler sig uønsket alene.

Værktøjet Place Standard Tool forbinder gennem kortlægning steders fysiske infrastruktur med de sociale strukturer og faciliteter, der understøtter menneskelige relationer, et aktivt hverdagsliv og livskvalitet. Det danner grundlag for givtige drøftelser om steders kvaliteter og de muligheder, de giver adgang til. Værktøjet kan dermed kvalificere planlægningen og skabe fundamentet for en mere helhedsorienteret planlægning.

14 spørgsmål gør et områdes styrker og behov synlige

Place Standard Tool stiller 14 spørgsmål, der tilsammen belyser, hvordan et område fungerer og opleves af dem, der bruger det. Temaerne er nøje udvalgt på baggrund af viden om deres samlede indflydelse på sundhed og trivsel.

Under hvert tema og for hvert spørgsmål bliver borgerne bedt om at vurdere området på en skala fra 1 til 7 og begrunde deres svar. Vurderingerne samles i et diagram, der giver et visuelt overblik over områdets styrker og muligheder for forbedring.

Værktøjet kan anvendes af alle. Fra beboere og frivillige til organisationer, myndigheder og virksomheder. Det kan bruges til forskellige formål i byområder og landdistrikter, fra hele byer til enkelte kvarterer, uanset om stederne er veletablerede, under forandring eller stadig er i planlægningsfasen.

En fælles dialog om udvikling

De bedste løsninger sker i dialog med dem, det handler om. Men Place Standard Tool er mere end borgerinddragelse. Det er en hjælp til at bringe borgere, planlæggere, skoler, boligforeninger, kultur-, sundheds- og fritidsaktører, foreningsliv m.fl. ind i en fælles samtale om et områdes udvikling. Således bidrager værktøjet til at skabe samtaler på tværs af sektorer og fagligheder og samle dem, der understøtter gode hverdagsliv, og dem, der former de fysiske rammer.

Place Standard Tool

Værktøjet visualiserer deltagernes vurderinger af et lokalområde inden for 14 temaer: bevægelse, transport, trafik, offentlige rum, natur, rekreation, faciliteter, lokal økonomi, boliger, fællesskaber, identitet, tryghed, vedligeholdelse samt indflydelse og ejerskab.

Hvert tema vurderes på en skala fra 1 til 7, hvor højere værdier angiver større tilfredshed.

Diagrammets form giver et samlet overblik over områdets styrker og de områder, der kan have behov for udvikling eller prioriterede indsatser.

Lokale erfaringer viser værdien af værktøjets anvendelse i praksis
Sund By Netværket har testet værktøjet i samarbejde med fem kommuner, der hver arbejdede med forskellige typer af områdeudvikling og borgergrupper. Fælles for alle kommuner var, at de med værktøjet i hånden fik nye, brugbare historier og perspektiver frem i lyset, som både skabte anderledes dialoger og nye udviklingstiltag.

På Frederiksberg blev værktøjet testet i forbindelse med fornyelsen af Lindevangsparken, som kommunen ønskede at gøre mere attraktiv for områdets unge. Med Place Standard Tool som ramme blev en 8. klasse fra den lokale folkeskole inddraget i en dialog om parken. Her kom det blandt andet frem, at de unge vurderede trygheden i parken lavere, end kommunen havde forventet, og at de syntes, der var for få mødesteder. På baggrund af de nye indsigter og forslag fra de unge forbedrede man f.eks. parkens boldbane med nye opholdspladser.

Det her værktøj lægger op til at skulle favne det her helhedsblik, og det kan give nogle ahaoplevelser [...]. De værktøjer, jeg tidligere har brugt, har været mere ensporede. Det har enten været det trafikale eller det grønne, lød det dengang fra en medarbejder i Frederiksberg Kommune.

Sund By Netværket

Sund By Netværket er dansk samarbejdspartner til WHO under missionen: Flere gode leveår for alle. Med en forankring i den europæiske Healthy Cities-bevægelse, som udspringer af Ottawa Charter for Health Promotion fra 1986, har Sund By Netværket taget The Place Standard Tool til Danmark for at understøtte udviklingen af sundhedsfremmende nærmiljøer. Værktøjet er oprindeligt udviklet af Public Health Scotland og Architecture & Design Scotland i 2015.

Hent dansk version af Place Standard Tool

Se evaluering af værktøjet